

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N°. 62.

1. Czerwca 1829.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia d. 23. Maja. —

N. Pan najwyższem Swojem postanowieniem z d. 11. Maja b. r. raczył najłaskawiej Galicyjskich pierwszych Kommissarzy Cyrkułowych, Kasetana Fickelscher i Jana Zalich, mianować Wice Kapitanami Cyrkułowymi w Bukowinie. (G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

Dziennik *Galignani Messenger* z d. 15. z. m. zawiera wyimki z Gazet Londyńskich z d. 12. Maja, które donoszą: »Tego poranku nadeszły wiadomości z Buenos - Ayres do d. 23. Lutego, bardzo są niepomyślne. Nienkontentowanie i rozruchy zdają się we wszystkich częściach Rzeczypospolitej panować; Rząd wojskowy objął panowanie, i wolność, spokojność i bezpieczeństwo zniknęły z kraju.

Z Gazet Jamaickich wiadać, iż się zabięra na wojnę między Meksykiem a Zjednoczonymi Stanami Ameryki północnej, ponieważ Zjednoczone Stany, które już wprzód zajęły port San Francisco, w północnej Kalifornii, opanowały teraz prowincyją Texas. (D. A.)

Brazylija.

Pakietbot Buenos-Ayreski, który miał rozkaz nie zawiązać do Rio, spotkał w d. 17 Marca bryg, który Rio siedmiu dniami wprzód opuścił. Kapitan bryg opowiadał, że wybuchły rozruchy w Pernambuco i Rio Grande i że w Rio uzbrajają się spiesznie wyprawę, aby je utłumić. O powstaniu w Pernambuco, już dawno słyszano, jestto insurrekcyja pomiędzy czarnymi. (D. A.)

Portugalija.

Gazeta Lizbońska z d. 26. Kwietnia zawiera wyrok, który Brygadiera Dyjoklecyjana Cabreira, dawniej dowódcę na wyspie Terceira, pozbawia urzędu, nieprzyjacielem kraju ogłasza, i rozkazuje wykonać karę przeciwko niemu przez sądy wyrzeczoną. Trzech skazanych na śmierć w Oporto przy odejściu poczty wyprowadzono z tamtecznego więzienia, i pierwszego z nich stracił

miano w Braga, drugiego w Koimbrze, a trzeciego w prowincyi Algarwii. W Koimbrze wyszedł drukowany spis imienny 457 uczniów, którzy stósownie do wyroku wydanego przez Dom Mignela pod d. 29. Kwietnia i 23. Lipca 1828 d. 28. Marca r. b. wymazani zostali ze spisów Uniwersytetu. (D. A.)

Hiszpanija.

Z Madrytu donoszą pod d. 30. Kwietnia: »Rodzina król. przybyła tego samego dnia, w którym wyjechała z Madrytu, do Aranjuez, przyjmowana przez władze i mieszkańców wsi po drodze leżących, z największą radością.

W d. 14. t. m. przybył tu z Paryża król. Hiszpański Poseł na Dworze Francuzkim, Hrabia Ofalia, a Poseł Hiszpański Pułkownik Córdoba, wyjechał na swoją posadę do Berlina, jakoteż Kawaler d'Acosta, Poseł w Portugalii, na swoje do Lizbony.

Gazeta Madrycka z d. 30. Kwietnia zawiera względem zaszłego trzęsienia ziemi następujące listy:

Z Murcyi d. 21. Kwietnia: »Trzęsienia ziemi wciąż trwają i wielu ludzi opuszczają tę okolicę. Zdaje się, że w wielki Piątek straszne było w Orihueli trzęsienie ziemi, jakoteż dnia następującego w Alicante. Trzęsienie to, któregośmy tu dzisiaj rano o godz. 9. min. 40. doświadczyli, powiększyło dawniej zrządzone szkody w domach. Przed trzęsieniem ziemi w Niedzielę Wielkanocną spadł barometr nagle o 7 linii.«

Z Villajosa w Królestwie Walencyi d. 20. Kwietnia: »Ongdaj mieliśmy tu nowe trzęsienie ziemi, właśnie, gdy wszyscy byli w kościele dla słuchania mszy *de Gloria*; trzęsienie to rozszerzało się na wszystkie sąsiednie miasta i wsie. — Wszyscy mieszkańcy opuścili miasto i mieszkają w szalasach pod gołym niebem. (G. W.)

Francyja.

Monitor z d. 15. Maja zawiera następujące król. postanowienie z dnia poprzedzającego: »KAROL, z Bożej łaski, Król Francyi i Nawarry — wszystkim, którzy niniejsze czytać będą, Nasze pozdrowienie! Rozkazaliśmy i rozkazujemy, co następuje: Art. 1. Hrabia Portalis, Zachowawca pieczęci Francyi, mianowany jest Ministrem Se-

kreterzem Stanu w wydziale spraw zewnętrznych. Art. 2. P. Bourdeau, Podsekretarz w wydziale sprawiedliwości mianowany jest Zachowawcą pieczęci, Ministrem Sekretarzem Stanu w wspomnianym Wydziale. Art. 3. Nasz Minister Sekretarz Stanu w Wydziale spraw wewnętrznych upoważniony do wykonania niniejszego postanowienia.— Dań w zamku Naszym w St. Cloud d. 14. Maja roku Zbawienia 1829, panowania Naszego piętego. KAROL. Na rozkaz Króla: Minister Sekretarz Stanu w Wydziale spraw wewnętrznych: de Martignac.

Izba Parów mianowała w d. 13. Maja Komisją do rozpoznania projektów do prawa niedawno Izbie przelożonych, i trudniła się obradami nad prawem dotyczącem się osobistego aresztu, z którego artykuł 3. przyjęła.

Izbie Deputowanych przelożył w d. 11. Maja Minister skarbu projekt do prawa, przez który rząd wspierając się na terażniejszych stosunkach zewnętrznych Francyi i położeniu Europy, żąda na rok 1829 uzupełniającego kredytu 52 mil. fr. Takowy spodziewa się rząd pokryć 25 mil. fr., które z przeszłorocznego uzupełniającego kredytu 80 mil. pozostały i przez większą ilość dochodów z r. 1828 i 1829 nad wykaz podanych. Gdyby jeszcze czegoś nie dostawało, życzy sobie Ministerstwo być upoważnione do wydania król. honów. — Pocztem zdano sprawę Komisji z ostatecznego uregulowania budżetu za r. 1827.

Monitor pisze: »Terażniejsze podskoczenie ceny zboża stało się powodem do rozruchów w niektórych Departamentach. Zaszło to najwięcej w Montmorillon i Nevers, gdzie kupy pospółstwa po większej części z kobiet złożone, zatrzymywały wozy z zbożem i groziły handlującym zbożem. Władze zmuszone były użyć broni, aby zbiegowiska rozpedzić i przywrócić wolny handel zbożem. Przyczem pewną liczbę najzuchwalszych burzycieli aresztowano. Mniej ważne rozruchy, które łatwo utłumiono, były także w St. Denis d'Orgnes, Courlands, Nogen le Rotrou, Saumur, Concorson, Oiron, St. Fargeau, Dieppe, Lille, Rethel, Lalapalisse, Lions i Gisors.

Wszelako wiadomości od dni kilku z Departamentów nadchodzące, mówi Monitor, tego są rodzaju, iż oddalają wszelką obawę nowego podniesienia się cen, które już na wielu targach zbożowych na nowo spadły. Prawie wszystkie targi zbożowe są obficie opatrzone i często widać wielkie zapasy, które bez sprzedaży powracają z targów. W portach niższej Sekwany i w Caen spodziewają się 100 do 150 okrętów zbożem ładownych. Na składach w Havre jest już 26,000 hektolitrow pszenicy i 60,000 hektolitrow żyta. Z tą terażniejszą drogoscą chleba

w niektórych Departamentach nie pochodząca z braku, nie będzie trwała i raczej zwyczajna równowaga w targach i spokojność, łatwo powrócą.

Jako dowód tolerancji, wychwała Gazeta Strasburska, iż gdy niedawno processya Katolicka szła przez wieś protestancką niedaleko Strasburga, do bierzmowania, protestanci orszak ten przyjęli odgłosem dzwonów i pleban protestancki w ubiorze urzędowym powitał tenże przy drzwiach swojego kościoła. (G. W.)

W. Xięstwo Toskańskie.

W dniu 8. Maja przybyła do Florencyi J. C. W. Wielka Xiężna Helena Rossyjska, wysiadła w domu gościnnym braci Bonaccorsic, doład J. C. W. Wielki Xiążę udał się jeszcze tegoż samego wieczora dla powitania dostojnej podróżnej, na przeciw której cesar. rossyjski sprawujący interesa Xiążę Gorczałów aż do Arezzo wyjechał. W dniu 9. rano W. Xiężna odwiedziła W. Xięcia i jego dostojną małżonkę, jakoteż całą ich rodzinę w pałacu Pitti, gdzie wieczorem na cześć W. Xiężnej dany był bal, na który przybył także znajdujący się we Florencyi Xiążę Reuss Löbenstein Gera. W dniach następnych były jeszcze inne uroczystości we Florencyi w przyległych xiążęcych Willach; W. Xiężna rossyjska zaszczyliła także obecnością swoją wspaniale oświetlony teatr *della Pergola*. W dniu 13. rano J. C. W. wyjechała z Florencyi i udała się do Turynu przez Livorno, Pizę, Lukkę i Genew.

W dniu 12. Maja zjechał do Florencyi Hr. Ferronays, gdzie zabawiwszy krótko uda się do kąpiel Lukki (*Bagni di Lucca*). (D. A.)

Królestwo Obojój Sycylii.

W nocy z d. 4. na 5. Maja przybył do Neapolu król. Angielski nadzwyczajny Posel przy W. Porcie P. Robert Gordon.

Król. Angielski okręt liniowy Azyja z Wice Admirałem Sir Pultnej Malcolm, w towarzystwie ślopa wojennego Rifleman, płynąc z Malty zarzucił hotwicę w zatoce Neapolitańskiej. W tym samym czasie zawinął do Neapolu Rossyjski bryg wojenny Userdyje, a z Korfu angielski ślop wojenny Kameleon. (D. A.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

Stosownie do umieszczonego już w numerze 58 g. n. programatu odbyła się koronacja N. Cesarza Jmci Rossyjskiego na Króla polskiego w stolicy Polski; Kuryjer Warszawski z d. 25. Maja zawiera tego obrzędu opis następujący:

»Nim obszerny, dokładny nastąpi opis szczegółliwie odbytej Koronacyi N. Mikołaja I. i N. Ale-

zandry w stolicy Królestwa Polskiego, w dniu wczorajszym na wieki drogim i pamiętnym dla Polski; umieszczamy w treści szczegóły tego świętego obrzędu. N. Pan ten dzień rozpoczął jako łaskawy Monarcha, jako dobroczynny Ojciec, rozdaniem mnogich łask. (o których w następnych numer. będzie doniesionem). Już od rana lud nappełnił okolice zamku królewskiego, a o godzinie 8, galeryje nowo wystawione i wszystkie okna były zajęte. Widok 3000 dam razem zebranych, był jednym z najprzyjemniejszych. Od lat 30 kilku, niewidziano w Warszawie Prymasa Królestwa Polskiego tak wspaniale udającego się do kościoła S. Jana; wyjechał z swego pałacu otoczony liczną liberyją, a poprzedzony Kanonikiem jadącym konną z godłem dostojęstwa pierwszego Kapłana w Polsce; za karerą Prymasa jechali wszyscy Biskupi Senatorowie. Obszerny kościół nappełniały osoby płci obojej mające przystęp za biuletami. Według ogłoszonego programu, świętyny orszak wyszedł z zamku do tegoż kościoła ulicą S. Janską zastaną suknem psowem; wszystkie okna tejeż ulicy ozdobione draperyjami i kobiercami, zajęły Damy, a na dole uszykowana stała gwardyja i osoby którym to miejsce przeznaczone. Order orła białego niosł Wojewoda Franc. Grabowski, Pieczęć Królestwa Minister Sekretarz Stanu Jenerał Hr. Grabowski, Chorągiew Jenerał piechoty Izidor Krasieński, Miecz Jenerał artyl. Hauke, Płaszcz Królewski Kasztelanowie Sierakowski i Gliszczynski, Kulę ziemską Wojewoda Czarnecki, Berto Wojewoda Xze. Czartoryski, Koronę Prezes Senatu Hr. Ordynat Zamojski. (Nazwiska osób, które jako assystenci szły przy insygnijach, później będą umieszczone.) Liczne Duchowienstwo mające na czele 10ciu Biskopów, a z nich 6ciu pontyfikalnie ubranych i Prymasa Arcy-Biskupa, przyjeło insygniję. Rozpoczęta się Wielka Msza S. w czasie której 300 artystów wykonało nową muzykę kompozycyi Rektora Elunera i pod jego Dyrekcyją. Nastąpiły modły, oraz *Veni creator* w czasie którego wykonano muzykę kompozycyi JP. Soliwy pod jegoż dyrekcyją. Cały orszak już połączony z Duchowienstwem wrócił do sali koronacyjnej, do której, według ogłoszonego Programatu weszli NN. Państwo i Ich dostojna Rodzina. Tu nastąpiła pożądana chwila świętego obrzędu koronacyi, według tegoż Programatu. Naprózno byłoby usiłować dobierać wyrazów któreby zdolne były dokładnie opisać to wrażenie, to uszanowanie, to przejęcie się uczuciem najtkliwszej wdzięczności obecnych Polaków dla Króla swego, gdy najjaśniejszy Cesarz i Król Mikołaj I., uwieńczywszy swą srobną koronę, upokorzył się przed Królem Królów a uklęknąwszy, z rozczuleniem wyma-

wiał słowa modlitwy: »Boże Wszchemocny i t. p. Powołasz mnie na Króla i Sędziego walecznego Narodu Polskiego« (ta święta modlitwa była także umieszczona w programacie) Następnie czcigodny Arcy-Biskup zalany łzami rozczulenia, zasyłał modły do Przedwiecznego, a N. Pani i wszyscy obecni upadli na kolana! Chwila uroczysta! chwila błogostawiona! N. Pan w Koronie, w Płaszczu Królewskim mając w rękę berto i kulę ziemską, i N. Pani także w Koronie i Płaszczu królewskim, obok Monarchy obadwa Jego dostojni Bracia, oraz J. C. M. W. X. Następca z całym świętym orszakiem wyszli z sali koronacyjnej do kościoła S. Jana. Odgłosy dzwonów i armat zagłuszyły okrzyki radosnego ludu! Za wejściem NN. Państwa do kościoła, muzyka wykonała nowe na tę uroczystość ułożone *Te Deum* pod dyrekcyją autora tego dzieła K. Kurpińskiego. NN. Państwo złożywszy dzięki Bogu, wrócili w tymże porządku do zamku; nad N. Panią 16 osób niosło przepyszny baldakin. Poczem lud na drodze pamiątkę, podzielił się sukmem po którym orszak koronacyjny przechodził. — O godzinie 3ciej po południu, nastąpiła uczta u N. Pana. Wspaniale ozdobiono stół w sali koncertowej zamku królewskiego. Osób płci obojej, u stołu znajdowało się 130. Zdrowia wznoszone były 4 razy, według programu. Obowiązki Krajczego dopełniał Hrabia Józef Krasieński Podkomorzy. W czasie obiadu artyści muzyczni pod dyrekcyją Kapelmistrza Dworu królewskiego Karola Kurpińskiego, wykonali uverture Rosyniego z opery »Obleżenie Koryntu; oczennice konserwatoryjum, oraz tenorysta Tejchman śpiewali kompozycyje Soliwy; sławny Paganini grał solo, i Pani Mejerowa śpiewała wielką aryję z towarzyszeniem orbu. (Tak do wykonania muzyk w kościele jako też i niniejszej, należał pierwszy Szrzypek Dworu Królewsko Polskiego, Lipieński, onegdaj przybyły do Warszawy). — Najprzyjemniejsza pogoda sprzyjała całej uroczystości. Wieczorem nastąpiła iluminacyja całego miasta; rzadkiej wspaniałości widowisko, o której szczegółach doniesiemy.

W tych dniach w Warszawie znajduje się 200,000 osób, z tych większa półowa przechadzała się do późna, po celniejszych ulicach i placach.

Stosownie do programu, ogłosili Heroldowie dnia 21., 22. i 23. uroczystość koronacyjną. Na czele świętego orszaku JW. Hrabia Wincenty Krasieński Jenerał Jazdy przybył przed zamek królewski, a gdy w tem miejscu pierwsze nastąpiło ogłoszenie, orszak podzielił się na 2 części i Heroldowie ponowili ogłoszenie w rynku starego miasta, na przeciw kościoła XX. Dominikanów, na dziedzińcu placu rządowego zwanego Krasieńskich, na przeciw głównego ratusza, na

rynku Grzybowskim, na przeciw kościoła Ś. Krzyża, na placu S. Alexandra i na prądzie. Heroldowie byli, Hrabia Gustaw Grabowski i Ludwik Bentkowski, zbiór ich starożytny składał się z dalmatyki axamitnej ciemnozielonej oszytej złotem galonami i ozdobioną herbem państwa, kapelusza z wielką piórami, butów haftowanych. Mistrzów obrzędów pełnili obowiązki Szambelanie Tymowski i Hrabia Kossowski; prowadzono oraz powodne konie bardzo kosztowne i okryte makatami. Lud licznie zebrany radośnie wydawał okrzyki.

Dnia 21. przed południem wystąpiło wojsko będące w stolicy i defilowało przed NN. Państwem na placu broni przy rogatkach powązkowskich. J.J.C. Mość Następcy tronu i Wielki Xżę. Michał znajdowali się na czele pułków swoich.— Wieczorem NN. Państwo odwiedzili Jego Cesarzowską Mość Wielkiego Xięcia Cesarzowiczę Naczelnego wodza wojsk polskich w pałacu zwanym Bryłowski, gdzie zabawiwszy blisko półtorej godziny, powrócili pieszo do zamku na królewskim przedmieściu, wśród niezliczonego tłumu mieszkańców płci obojej, którzy radośnym przejęciem uczuciem, pełni szanowania i uwielbienia dla dostojnego Monarchy swojego, odprowadzili Najjaśniejszą parę aż do bram zamku królewskiego, gdzie trzykrotnym okrzykiem niech żyją! radość swoją i przywiązanie wyburzyli.

J. C. W. Konstanty Wielki Xiąże Rosyi, naczelny wódz wojska polskiego rozkazem dziennym datowanym w głównej kwaterze w Warszawie d. 8. (20.) Maja 1829, ogłasza, iż Najjaśniejszy Cesarz Jmć i Król, chcąc dać wojsku swemu Polskiemu nowy dowód szczególnej swej przychylności, postanowić raczył, że pułk 2gi strzelców konnych, nosić będzie imię ukochanej Jego małżonki Najjaśniejszej Cesarzowej i Królowej Alexandry. (P. Dz. Kr.)

Paganini miał na koncercie w d. 23. w teatrze narodowym pomimo podwojonych, a nawet potrojonych cen zwyczajnych, tyle słuchaczy ile teatr mógł pomieścić. Znawcy nadają mu rozmaite epitety cudownego, niepojętego i czarownika. W d. 24. (jakośmy powyżej namienili) grał w zamku podczas objadu, a chwilę tę uprzyjemniał także P. Lipiński, równie wielką, jakkolwiek innego rodzaju grą swoją. (G. P.)

Rossyja.

Z Petersburga donoszą pod d. 6. Maja: »NN. Cesarstwo łechmoś wraz z J. C. Wys. Wv.

Xięciem Następcą Tronu i W. Xięciem Michałem, przy błogich życzeniach wszystkich wierznych poddanych, udali się zład o godzinie 6tej wieczorem do Carahiego Siota, zład dnia następującego w dalszą podróż do Warszawy wyjechali.

Jenerał Major Timofiew I., w miejscu Jenerała Lejtunanta Szeltuchina I. mianowanego dowódcą całej obwodowej piechoty będącej pod rozkazami Jenerała jazdy Hr. Witta I., drugiego wojska, otrzymał wyższe dowództwo 12tej dywizyi piechoty.

— Z Petersburga d. 24. Kwietnia (6. Maja). —

Na przedstawienie Ministra Skarbu Cesarz Jmć rozkazał ustanowić Konsulat rossyjski w Harwanie na wyspie Kuba. Zaś ukazem najwyższym do wydziału spraw zewnętrznych d. 2. Kwietnia wydanym, mianowany został Konzulem także Rossyjski poddany Lüdert.

— Z Odessy z dnia 20. Kwietnia (2. Maja). —

Ma tu być wybudowany ogromny magazyn wśród stepów kosztem skarbu do 15. Czerwca r.b.; na wszelkie zapasy przeznaczone dla wojska. Oczekują tu także na przybycie 300 wielbłądów, przeznaczonych na użytek wojska.

— Z Siczoli dnia 6. (18.) Kwietnia. —

Fregata Flora z oddziału Kontr-Admirala Kumani, która pod sprawą Kapitana Bashakow krążyła na morzu przed cieśniną Konstantynopolską, wróciła tu 17. Kwietnia z dwoma nieprzyjacielskimi statkami, które zabrała. W celu utrudnienia wolnych związków odbywających się za pomocą małych statków między ową cieśniną a brzegami Anatolii, przedsięwzięto już stosowne środki. Wiarogodne podania stwierdzają zupełnie wcześniejsze wiadomości o dotkliwym braku żywności tak w twierdzach tureckich jako też w samym Konstantynopolu. (D. A.)

— Z Tiflis d. 28. Marca. —

Zadana Turkom przez Jenerała Majora Hesse kłeska w Guryi nad Liwanem, sprawiła pomyślne wrażenie. Teraźniejsze postępowanie Guryjczyków godne jest wszelkich pochwał. Niektórzy Książowie przełożyli Rządowi pisma buntownicze, nierozpieczętowane, które otrzymali od Xżnej Zofii byłej rządczyni Guryi, teraz zostającej w kraju tureckim.

Natugsjewcy czyniąc zadosyć włożonej na siebie pod przysięgą powinności, doniesli o zamiarze rozbójników wtargnienia za tępem w nasze granice. Wiadomość ta wczesnie udzielona, postawiła nas w możności odparcia ich napadu. (P. D. K.)